

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

برگرفته از : راشا تودی (المانی)، ۱۵ جون ۲۰۲۲*
نویسنده: سید علیرضا موسوی
برگردان: سایت «۱۰ مهر»
۲۰ جون ۲۰۲۲

آیا کردها دوباره به یک مهره ژئوپلیتیک تبدیل می‌شوند؟

تولید گاز در شمال عراق

اربیل می‌خواهد تولید گاز در شمال عراق را افزایش دهد. در حالی که کردستان حتی گاز کافی برای تأمین نیازهای خود ندارد، رهبری کردها به برنامه‌های غرب برای «تضعیف روسیه» کشیده می‌شوند. در این میان، منافع ژئوپلیتیکی ایران و ترکیه در بحث تولید گاز از مناطق خودمختار شمال عراق نیز با هم برخورد می‌کند. مسرور بارزانی، نخست‌وزیر دولت خودمختار کردستان عراق، اخیراً تولید گاز توسط دولت خودمختار کردستان عراق را به‌عنوان جایگزینی برای گاز روسیه در اروپا پیشنهاد کرده است. علی‌رغم این که دولت خودمختار اربیل در شکست «دولت اسلامی» نقش داشت، کردستان در اواسط سال ۲۰۱۵ پس از متهم کردن دولت مرکزی بغداد به محروم کردن منطقه از بودجه پرداخت حقوق دولتی و ارتش، فروش نفت خود را به‌طور مستقیم به بازارهای جهانی آغاز کرد. صرف‌نظر از این واقعیت که گاز کردستان در حال حاضر حتی برای تقاضای خود آنها و کل عراق نیز کافی نیست، کردهای عراق عمیقاً بر سر مسأله تولید گاز اختلاف‌نظر دارند. دو حزب با ساختار طایفه‌ای بر سیاست در کردستان مسلط اند: حزب دموکرات کردستان (KDP) متعلق به طایفه بارزانی و اتحادیه میهنی کردستان (PUK) وابسته به طایفه طالبانی PUK. عملاً مناطق شرقی کردستان را کنترل می‌کند، جایی که مهم‌ترین میادین گازی در آن قرار دارند.

سال گذشته، دولت کردستان به رهبری حزب دموکرات کردستان قراردادی را با شرکت انرژی داخلی Group KAR برای توسعه خط لوله گاز از میدان‌ها به پایتخت منطقه، اربیل، و شهر شمالی دهوک در نزدیکی مرز ترکیه امضاء

کرد. با این حال، اخیراً گزارش‌هایی منتشر شده است مبنی بر این که مقامات PUK از دسترسی گروه KAR به اموال اکتشاف گاز خودداری کرده‌اند. بافل طالبانی، رئیس اتحادیه میهنی کردستان گله کرد که حزب دمکرات کردستان، حزب او را از مذاکرات کنار گذاشته است و هیچ روند مناقصه یا شفافیتی در مورد چگونگی برنده شدن KAR در قرارداد ساخت خط لوله وجود ندارد.

طالبانی حتی تا آنجا پیش رفت که تهدید کرد که این خط لوله از «روی جسد من» ساخته خواهد شد. لازم به ذکر است که شرکت انرژی KAR Group متعلق به بازکریم بارزانی، تاجر کرد انرژی است. بارزانی نیز به‌نوبه خود روابط خوبی با رهبری بارزانی دارد. بن‌بست گازی می‌تواند ثبات را در شمال عراق تضعیف کند، جایی که هر دو خانواده حاکم نیروهای امنیتی خود را دارند.

دولت مرکزی عراق که روابطش با دولت خودمختار نیز بسیار دور از شراکت و همکاری است، قبلاً اعلام کرده است که یک شرکت نفتی را تأسیس خواهد کرد که متعلق به دولت عراق است و تنها سهم کوچکی را به دولت خودمختار کرد واگذار خواهد کرد.

در سطح ژئوپلیتیک، منافع خارجی در پی بحران اوکراین نقش دارند. با توجه به افزایش قیمت نفت، غرب در حال حاضر به دنبال منابع جایگزین برای اجرای تحریم نفتی علیه روسیه و مهار افزایش قیمت نفت در بازار است. بارزانی در کنفرانس انرژی اخیر در امارات متحده عربی گفت که اقلیم کردستان در آینده نزدیک به صادرکننده گاز به بقیه عراق، ترکیه و اروپا تبدیل خواهد شد.

از زمان عملیات نظامی روسیه در اوکراین، ترکیه به‌منظور جبران موقعیت‌های ضعیف خود، قصد دارد کشورش را به مرکزی برای صادرات به اروپا تبدیل کند. در حالی که ترکیه در تلاش است تا خود را به بازاری برای گاز اسرائیل تبدیل کند، در عین حال انقره نیز با گزینه تأمین گاز از مناطق کردنشین به ترکیه برای رساندن گاز بیشتر به اروپا در حال لاس زدن است. اما در این مرحله است که منافع ژئوپلیتیکی ایران و ترکیه باهم تلاقی می‌کند.

تهران ظاهراً تولید گاز توسط دولت خودمختار کردستان عراق را تحمل نمی‌کند. طرح صادرات گاز از جمله می‌تواند جایگاه ایران را به‌عنوان تأمین‌کننده مهم گاز عراق تهدید کند. تهران حتی حاضر است برای جلوگیری از توافق احتمالی کردها و غرب در مورد گاز از زور استفاده کند.

ایران در ماه مارچ ۱۲ راکت به ویلایی در اربیل شلیک کرد. رویترز در آن زمان گزارش داد که مذاکرات محرمانه بین مقامات امریکائی و اسرائیلی در مورد ارسال احتمالی گاز طبیعی به اروپا از شمال عراق، تهران را بر آن داشت تا این حمله را به‌عنوان یک عامل بازدارنده آغاز کند. گفته می‌شود این ویلا متعلق به بارزانی کارآفرین نفتی و الیگارش کرد بوده است.

چشم‌انداز سیاسی منطقه خودمختار در شمال عراق با سوءمدیریت در بخش نفت و عدم شفافیت مشخص می‌شود. در حالی که رهبری کردهای اطراف بارزانی در حال کشیده شدن به برنامه‌های غرب برای «تضعیف روسیه» می‌باشند، کردستان حتی گاز کافی برای تأمین نیازهای خود را ندارد و قطع برق در شمال عراق یک پدیده روزانه است. از ۱۳ نیروگاه کردستان، ۵ نیروگاه گازی هستند و به دلیل تنگناها تنها ۵۰ تا ۷۰ درصد از این نیروگاه‌ها استفاده می‌شود.

* <https://deutsch.rt.com/der-nahe-osten/۱۴۰۹۸۳-gasforderung-im-nordirak-werden-kurden-zum-spielball/>

۲۹ خرداد- جوزا- ۱۴۰۱